

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . . . . . 50 . . . . .
Egy órára . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petít . . . . . 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzár
hirdetések alkusz szerint jutányos áron vétetnek fel.

Eötvös Károly.

Ezt a nevet az irodalom rovatába sorozná most az aktualitása. Ma jelent meg egybegyűjtött belletrisztikai munkásságának első két kötete. Erről hát az egyéb recenziók társaságában kellene megemlékeznie a rovatokba kényszerített újságíró elmének. De megszoktuk már, hogy Eötvös Károly minden alakjában tuláradjon a rovatok szűk határain. Ha ügyvéd, ha publicista, ha kávéházi társaságok éltető kedve, ha a multnak krónikása, a jelennek édes mesemondója: egyként általános, az egész nemzetnek becses az ő megnyilatkozása.

Ügyvédnek ezer az ellensége, publicistának ezer az ellenfele. Az egyiket ellentétes érdek, a másikat ellentétes meggyőződés vakítja meg. De az irodalom semleges területén a fénynek nincs árnyéka. A kiket más tereken önmegtartóztatásra készítetett elismerésükben a meggyőződések, érdekek különböző volta, itt zavartalan örömmel, tiszta szívvel üdvözlök a magyar szellemnek e klasszikus megszólaltatóját.

Örökkön élő magyar szellem, hány-szor meglagadtak, megvetettek, megcsufoltak. A kik törpék voltak ahoz, hogy egy kicsiny nemzet szívéhez fölérjenek, az egész világot akarták átölelni. A kik dadogók voltak, ha a nemzethez szólottak, az egész világ szoszólói akartak lenni. Vakondok szemük nem állta a te ragyogásodat és elfordították tőled

ábrázatjukat. Az idegenbe meresztették szemeiket és világosságnak nézték a messziség homályát. Mert meglátni nem tudták, lenéztek. Azt mondták, hogy okosságod paraszt furfang, elced durvaság, föntséged káromkodás, fényes magad pedig sötét elmaradottság vagy. — Holott csak te berned vagy a halhatatlanság forrása, a teremlő erő. Aki a te szavaddal szólal meg, azt megérti az egész világ, de aki az egész világhoz beszél, azt nem érti meg a saját nemzete sem.

Csodálatos a nemzeti szellem! A mikor látszólag kiveszett már a szivekből, a kozmopolita ernyedtség legsivárabb idején bukkan fel egyetlen tipusban, minden kincsét odagyűjti, ott csillogtatja és a nemzeti karakter szétszört vonásai-ból önmagának örök dicsőségü képét szövö. Ez az Eötvös Károly életrajza. Mig mások az irodalom szárnyain emelkednek a hűvösebb régiókba, ő egy sikerekben gazdag élet után magához emelte az irodalmat. Merész állítás, de szomorú, hogy jogosult a merészsége. Az irodalom, amely szemünk láttára a napi szórakozások gyári munkásává vedlett, a mi a nagy klasszikusok idején volt: a magyar nemzetnek tükre. A mi oly sokáig némán lappangott, a magyar szellem ime újra elővillant, erényekben gyarapodva, pompájában a fejlődött izléshez illeszkedve, nemzeti és mégis európai, magyar és még sem barbár. És ének, szívének, élczelődő kedvének zamatja magyar eredetre vall, de finom-

sága a modern kultura csiszolójára. Ha valaki még kételkednék a magyar szellem fejlődő képességében, vegye kezébe az Eötvös Károly könyveit. Magyar voltak búbájba ejti, elmességük csodálatra készíti. A nemzeties írók szűkös látóhatára messze szélesedik az ő műveiben. Álmélkodva látjuk, hogy a magyarság korlátfáfan belül egy egész nemzet él. Államférfi és munkás, művész, tudós, kereskedő iparos, hatalmas tragédiák, vidám adomák, szerelmi regények szövevénye, a melyekben a közös magyarság családias összhangja szólal meg. Mig a zhibongó életben egymásután veszt minden nemzeti ékét, diszét a magyarság; a közös érzés apró harcokban bágyad el; az ellenálló, dacos, magyar virtus kozmopolita illemmé fakul: addig egy gömbölyü arczu táblabíró vaskos kötetekben az örökkön élő magyar nemzetet teremti meg.

Debreczen, November 7.

A bosnyák vasutak. Dr. Körber oszt-rak miniszterelnök, Böhm-Bawerk pénzügyminiszter, baró Cal kereskedelemügyi miniszter és Wittek vasutügyi miniszter ma reggel Budapestre érkeztek és a délelött folyamán az Angol királynőben ahol megszálltak értekezletet tartottak a bosnyák vasutak dolgában. Egy prágai ó-cseh lap a bosnyák vasutak dolgában a következőket jelenti:

Politikai körökben azt beszélik, hogy Goluchowsky külügyminiszter a bosnyák vasutak ügyében a magyar kormányhoz nagyon közelálló álláspontot foglalt el. Ebből tetszik

Vörösmarty.

Dramai költemény egy felvonásban.

A Debreczen-i tárczája.

Irta: **Makai Emil,**

A Nemzeti Színház Vörösmarty Mihály születésének száz éves évfordulójára tudvalevőleg Makai Emillel íratott alkalmi darabot, a melyet a nagy költő családjának kérésére az ünnepi előadás műsoráról levettek. A gyönyörű költeményt most egész terjedelmében közli a Hét legutóbbi száma.

Olvasóink bizonyára színtén nagy élvezetet fognak találni benne, ha a tiszta poézissal megírt művet, amennyire terünk engedi be mutatjuk.

Makai Emil darabjában a szín egy gazdag uricsalád kastélyának kertjét tünteti fel. A kertben Etelka Vörösmarty Szép Honkáját szavalja szíve mély érzésével, mert hiszen szereti a költőt.

Be is vallja ezt rokonának a pártában maradt vén kisasszonynak, aki gunyolódik ez érzés fölött, hogy egy gazdag ur leánya a szegény nevelőt szereti. Elakarja őt távolítani a háztól s szándékában önkéntelenül is szövetségese lesz a pébános, aki Vörösmartyt köl-

tői hivatására emlékezteti s a világba küldi. A költő gyönyörű jelenetben bucsuzik tanítványaitól, majd pedig Etalkával találkozik. A darab befejező jelenetei következők:

Hatodik jelenet.

Vörösmarty. Etelka.

Etelka (rövid szünet után.)

Elmegy?

Vörösm. El.

Etelka. Örök időre?

Vörösm. Mindörökre.

Etelka. Hova?

Vörösm. Nem tudom még. Szép de dőre.

Álmók hajtának tova.

Etelka. Van aki várja?

Vörösm. Van valaki.

Etelka. Hol?

Vörösm. Él egy özvegy asszony valahol,

Ki minden kocsizőre jre

Kitárja ablakát.

Etelka. Anyja?

Vörösm. Az! Édes jó anyám! —

Hiszen ha ő se várna rám! . . .

Etelka. (melegen)

Oh hogy szeretheti ő magát!

Vörösm. Mas ki szeretne?

Etelka. Oh ne mondja!

Lész aki itt is könyeit ontja,

Mint ahogy sirnak este a rozsák. —

Vörösm. Két kicsi öcsce . . . — tudom!

Büszke vagyok a szeretetükre.

E szép uri kastélyban a mi jóság:

Annak a szívük a tükre.

Etelka. Nem köti más ide?

Vörösm. Nem köt ide semmi.

Etelka. Akkor szeretnék — a szíve lenni.

Vörösm. (rövid szünet után) Mi merasztana

mondja?

Itt vagyok igazán idegenbe!

Elet, amelynek se arnya, se gondja

Hol a fény — vakságomat vágja a

szemembe!

A boldogságról álmokat szövén:

Ne üljek csak a boldogság küszöbén?

Forrás vize mellett — szomjám epedve.

Lobogva talán, de nem melegedve?

Etelka. És a költészet? . . . Mi kínál

Dusabb arnyat a lombjánál?

Vörösm. A költészet!

Az élet fájából kimetszett

Koldusbot az! A legszebb

Tán, de koldusbot azért.

Ha kihajt is: ága, virága, gyér,

Gyümölcse fanyar, arnyéka tenyéryni,

Élni elég, de nem elég megélni!

ki leginkább, hogy milyen célokat szolgálnak azok, kik Körber bukását alig várhatják. Ha a bosnyák vasutak kérdésében az osztrák kormány vereséget szenved, akkor az egész osztrák kabinet be fogja adni lemondását

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

[Budapest, nov. 6.]

A mai gyűlés első szónoka a gyomaik lelkes követője Barabas Bela dr. volt.

Szépen beszélt mint mindig érdeklődéssel is hallgatták. Beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be a Hausgesetz ellen, s hogy annak jogforrás természetét ne tulajdonítsan a ház.

Szilágyi először Polónyival végzett. Röviden, lakonikusan, min ahogy a kellemetlen incidensekkel szokás végezni. Szilágyi biztosította Polónyit, hogy igenis van magyar királyi ház és pedig örökletes magyar királyi ház, akármilyen felfogásban igyekezett is Polónyi ennek ellenkezőjét kimagyarázni ama »forrásaiból«.

És beszélt a tegnapi »fordulatról«, mely nézete szerint senkinek sem lehet kellemes. Mert nem elég a tiszteletet emlegetni az uralkodóház iránt, hanem azt tettekkel is bizonyítani kell.

Polónyi jegyezte meg Szilágyi végtelen fő ényességgel, úgy kezelte a szónogon levő törvényjavaslatot, mint valami »ügyet«. Úgy beszélt a dologról, mintha az ügy fél kérne tőle tanácsot, hogy miként bujhatna ki elvált kötelezettsége alól. Ezzel sikerült neki előidezni azt a kínos benyomást, melyet tegnap mindenki érzett a Polónyi beszéde alatt.

A törvényjavaslatot Szilágyi Dezső elfogadja, mert annak becikkelyezése meggyőződése szerint semmi egyéb, mint emlékezetre vetele a megörzött dolgoknak. A Hausgesetz egyszerű házi statum, mely a magyar alkotmány integráns részét semmiben sem érinti.

A kérdés ez: megegyezik-e a törvényjavaslat a magyar törvényvel, vagy sem. Ha

megegyezik, akkor nem vitatható, ha nem egyezik meg, akkor nem cikkelyezendő be.

Ezek után meglehetősen szarazon, de világosan magyarázni kezdte, hogy a morgantikus házasság intézménye s így a törvényjavaslat teljesen és mindenben megegyezik az 1723. I. és II. törvényekkel.

Polónyinak egyik közbeszólására a következőket jegyezte meg:

— Nem vagyok kompetens nyilatkozni — mert en itt osztrák jogot nem magyarázok.

Ez olyan hangon mondta, melyből mindenki kiértette: én nem magyarázok osztrák jogot, pedig értek hozzá, s a mit tudok, azt nem a Staatswörterbuchból puskáztam ki, mint Polónyi Géza.

Rakovszkynek is kevés szerencséje volt a közbeszólásával,

— Egy helyütt azt látta jónak megjegyezni:

— Ezt Deák Ferencz másképp magyarázta.

Szilágyi obligált gunyos mosolyát a négyzetre emelte s feleoldalt nézett a buzgó közbeszólóra:

— Ugy látszik, mondotta, kettünk közül valaki félre magyarázta Deák Ferenczet. — Én nem vagyok az aki félre magyarázza.

A felhangzó bahota igazolta, hogy nem Rakovszky kompetens Deák Ferenczet magyarázni.

Hollóval, Zichy János gróffal csak en passant végzett, s szinte erőszakot látszott magán venni, hogy ne legyen eles. Még a gunyt is a minimumra redukálta, ami nem csekély ón megtadás számba vehető.

A törvény magyarázásában erős volt s a Ház tagjai szinte csudalkoztak, hogy mindaz a mit Szilágyi a törvényből citált, hogy került el Szell Kálmán figyelmet.

Beszédét megleghangu, lojalis nyilatkozattal zárta, mely után lelkes tapsvihár és eljövész hangzott fel.

A folyosókon beszéltek, hogy Polónyi Geza lefordította beszédét németre s megkűdi azt az uralkodó ház, a rajstra és az urakháza tagjainak.

Képehető, mennyire megörülnek azok a becses küldeménynek. Sziaf: halljnk, mint mondják jó bécsi dialektussal: Schöne Gegend . . .

Czigányok.

A kóborgó cigányoknak sohasem volt valami tulságosan jó dolguk, mióta csak meszsi hazájukból Európába szakadtak.

Csak eleinte kedvelték őket, mint állítólag a szent földről jötteket s ez időben aki egy cigányt meg mert ütöi, egy arany forint bírságot fizetett.

De csakhamar gyanuba keveredtek, hogy a törökök kémei s ekkor megkezdődött Európaszerte a barna nép üldözése. Dánia halálbüntetés terhe alatt tiltotta el őket az országból.

Az angolok szigorú törvényeket hoztak ellenük.

A németországi Reuss hercegségben a hatóságoknak meghagyatott, hogy minden cigányt, akárhol találják, lövessenek agyon. I. Frigyes Vilmos egész kurtán azt rendelte el, hogy minden tizennyolcz évnél idősebb cigány felakasztandó.

Franciaországba is igen irtották őket, csak egy kis részük maradt életben a déli hegyek között.

Ezeket a század elején, egy őszi éjjelen összefogdostak, hajóra rakták s meg sem álltak velük Afrika partjaira. Ott aztan szabadon eresztették őket, hogy eljének, ahogy tudnak.

Nálunk, Magyarországon eleinte igen felkarakottak a cigányságot, különösen a muzsika miatt.

De már Mária Terézia alatt kénytelenek voltak ellenük erelyesebb rendszabályokat alkalmazni.

Ez időben a cigány szüleitől elvették a

Etelka. (rövid szünet után.)

Kettők se? . . .

Vörösm. Hol a nő, kifeláldoz örömet? Ki lemond hiuvágyairul Berczi tetőn

A magányos jegenyefához
Csak a repkeny fűzi magát szeretőn,
A rózsza a vőgyben egyedül virul . . .

Etelka. S ha mégis akadoa leány — az az egy
Ki magával a vakmerő utra megy
Hü folyondárnak fel a tetőre —
Nem akad még ilyen nőre?

Vörösm. Meg nem akadtam.

Etelka. S ha elebe nyutja kezét
Valaki — paloták lakója,
Ledobva magáról a hivság mezét:
Hogy fen a hegyen
Vankosa szikla moha legyen
És a csillagos ég — takarója?

Vörösm. Mielőtt tarsamul veszem,
Előbb e szivére teszem a kezem,
S csak ha kilesem rajta előbb,
Szenvedni hord-e magában erőt:
Akkor, csak akkor jöhetne velem.

Etelka. S mi ez az erő?

Vörösm. A szerelem

Etelka. (kiegyenesedve) Akkor erős vagyok.

Vörösm. (turboldogan) Etelka! Nem . . . Nem . . .

Mert csak király rejtőzhetik bennem,
Ha szabad a te — a te rabod lennem

Etelka. A szép honka királya . . .

Vörösm. (gyöngéden átkarolva Etelkát.)

Nem inceleleg álom

Velém? . . . Karomba nem a levegőt

zárom,

Mely annyiszor lopta el alakod,

Mig a sötétség ajka hallgatott? . . .

Te, te vagy az, ki ezer dalba

Sem vagy elégszer magasztalva,

Te vagy a Muzsa, á viz, a merengő,
Ha cseng a dal: benne a te szava
csengő

Ha langol: az láng a szemedből;
Az a sok légvár, aminek élék:
Mind véled épült nékülöd megdől,
Mint a testetlen emberi lélek . . .

Etelka. (Gyöngéden simulva hozzá.)

A szerelem, azt mondtad erő —

Oh nem! A szerelem: gyöngesség . . .

Vörösm. A te ajkadról úgy tör elő,

Mint új, sohse hallot, bölcsesség.

Etelka. Ne mond. Az én ajkam dadog . . .

Vörösm. Akkor én, ki a viszhangod vagyok,

Nyelvemem szinte lánczokat hordok . . .

Etelka. Bölcs nem vagyok, de végtelen boldog!

(Ezalatt lassankint beakonyodott.)

Lilla hangja (a kastélyból). Etelka! Etelka!

(Mindketten összerézzenek, Etelka hirtelen ki bontakozik Vörösmarty karjaiból.)

Etelka. Hallod a tiltó Kerubot

Az Ur kertje előtt? . . . Lebukott,

Ugy érzem, a nap,

Rövid boldogságunk örök életü napja

És aikonyul már is . . .

Vörösm. Hat van a földön kívülünk — mas is?

Plébanos hangja (künn). Mihály . . . Mihály!

Vörösm. (eszmeleve). Van . . . igen, van más is

a földön!

De legyen az menyország — nélkülöd

börtön.

Etelka. Oda is követlek.

Vörösm. Te . . . te virágszál!

Törékeny nadszál!

Kit a midőn leboacáta a menybölt,

Az Ur maga latvan, így kiállott

Ezért az egyért érdemes volt

Megteremtetem a világot!
Én magam is koldus árva,
Hurczoljalak teged a sárba!

Lassalak teged fazva, remegve —

Teged, ki gyönyörűségre vagy teremtve.

Etelka. Ugy varol fogok rád, várni türelemmel!

Mint anyád az ablaknál . . . kisírt vere-

szeimmel.

Minden zörrenésre, két karom kitárom:

Pejiován ha erre vagtat a királyom?

Vörösm. . . Oh ne síj, ne vedd a bucsumat

nehézzé!

Mindenik könnyesepp már is fojtogat . .

Vagy sírj — hadd legyenek meg boldo-

gabb!

A köny: a sziv szava, a szó — az

észé.

Etelka. (kebeléről lép egy száll virágot).

Fogd e virágot . . . szüzi fehé,

Mint a szerelmünk,

A hol a vég is véget ér,

Határ oly messze nincs,

Hogy ne lehessen egymásra lelnünk!

Csak erre tekints . . .

Itt kel föl a nap, mely ott lenyugodott.

Te csak fogd a koldus botot,

Királyi jogarrá lesz a kezvedbe.

És uttalan uton ha meginog térded,

Jusson eszedbe:

Hogy van egy nő, ki imádkozik érted!

(Megcsókolja a virágot, átadja neki, azutan el a kastélyba.)

Hetedik jelenet.

Vörösmarty. Majd! Plébanos.

Vörösm. (egy darabig nezi ittásodva a virágot,

azutan majd sírva majd ujjongva.)

Etelka! . . . Etelka! . . . Nem! Nem!

Oh, ne rabold.

gyermeküket s másnak adták nevelésbe és tilalmas volt cigány férfinak cigány nővel házasságra lépni.

De hát ez sem ért semmit. A gyerekek visszaszöktek szüleikhez, a házassági rendlettel nem sokat törődtek a kóbor cigányok s fajuk minden kegyetlenkedés dacára fennmaradt.

Egy fajtájuk, az intelligensebb s munkaszeretőbb, letelepült, ezek ma már csak származásra nézve cigányok, hitüket, nyelvüket, szokásaikat elhagyták s beolvadtak a polgárosult társadalomba.

Azonban a másik rész, a nomád, a «korotáró» máig is régi szokásaiban maradt. Megmaradt nomádnak, megmaradt régi büneiben, egy európai ország közepében megmaradt Ázsiának.

Ő a mi szégyenünk — s mi az ő szégyene vagyunk. Egy néptörzs, amely lopásból és rablásból él s amely kivette a társadalomból, a vadállat erejével, ügyességével, szívóságával küzd ezen társadalom ellen.

Századok óta ölik, akasztják, szedik rablánczra Európában s a valaha herczegek uralma alatt élt népfaj utolsó töredéke elzüllötten, a bűn förtelmeibe keveredve, a társadalom ellensége gyanánt éli nyomorult, kőza életét. Vadak, tolvajok és rablók, loptak csirkétől gyermekig mindent, ami a kezük ügyébe akad s az idegen holmi megszerzése iránt való tudományuk a százados gyakorlat folyamán oly hibetelen méretűre nőtt, hogy a bűnügyi nyomozó policzista esze rajta megáll.

Gyermekét semmi egyébre sem tanítja, csak a lopásra, a vetőhorog használatára, a melyet oly ügyesen kezel, mint az ausztrálnéger a bumerangot s amelynél fogva a nyitott ablaku szobából kilopja azt a tárgyat, amelyet akar, anélkül, hogy a szobába még csak be is lépne.

Menekülése az üldözés elől bámulatos : rengeteg területet tud egy éj alatt bejárni. Benne segíti ismeretlen nyelve, írásmódja és jelzései az utzéseken, miket csak az ethnografus tud elolvasni, az iskolázatlan rendőrségek előtt pedig jobbra ismeretlenek.

Babonákból alakult vallása hihetetlen gonoszterrekekre vezérli, képes megölni az országoton talált áldott állapotú asszonyt, csak hogy a születetlen gyermek ujjainak birtokába juthasson, amely az ő elvadult agya szerint őt rablásaiban láthatatlanná fogja tenni.

Nagy, igen nagy ellensége ő a társadalomnak s még nagyobb is lehetne, ha nem volna két sajátsága : egyik a mértékellen gyávasága, amely a korotáró részéről a régi btyárvilág merész támadásait kizárja ; a másik, hogy szél alkalmával nem akcióképes, a szelles idő minden minden elhatározását és tervét megbénítja.

Kőza és veszedelmes életük fölött most, úgy látszik, megkondult a halálharang.

A kormány elhatározta, hogy véget vet e nomád állapotnak és szigorú rendszabályokkal helyhez köti a korotárót, minden szájbicscsóval és egyéb vezéreivel együtt.

Hát ideje, hogy vegre megvalósuljanak azok a tervezetek amelyekkel Mária Terézia korától máig magánosok és kormányok, közséi jegyzők és fejedelmi vérek foglalkoztak. Senki sem fogja karhozatni az intézkedést, senki sem fogja sajnálni az eltűnt néprajzi ritkaságot s a tömérdek bünt.

Hadd tűnjenek el. Csak a tervezet ötlete alkalmából érdemes utalni arra, hogy mi ma e szándék indító oka.

Az állategészségügy. A korotárók kiásák az elhullott sertésveszes döggöket s köteleken huzzak végig a mezőn s lakmároznak belőle.

Gebéik óriás területeket inficziáltak jár-

ványos lóbetegségekkel. Ez igaz s ez is kétséptelenül elég ok arra, hogy a nomádeletnek véget vessen az állam.

De érdekes, hogy a korotárók helyhez-kötésének szamtalanszor fölmerül terve mindig csak pium desiderium maradt addig, a míg «csak» az emberéletet veszélyeztették, a míg «csak» loptak, raboltak, házat ástak s elrabolt gyermekeknek szurkálták ki a szemeit. Megfékezésükre ez mind nem volt elég indító ok, másnak kellett itt közbelépnie.

Hiszen jól van, igen jól van : az eredmény így is csak meglesz, de a korra, a melyben élünk, mégis csak jellemző, hogy sertések és lovak egészségügye parancsolóbb szükség, mint az emberélet és az egyéb emberi vagyon biztonsága.

Furcsa kor ez és tarka kor, ha a szociológus szemüvegen nézzük.

Odajutottunk mint álladalom mind közönségesen, ahova a katonaság : hogy többre becsülik a lovat, mint az embert.

Mert a közegészségügy államosítása körül fölmerült nyilvános vitákban sem hiába sóhajtott föl egy körorvos : «én, én senki vagyok, a kinek javaslatait, semmibe sem veszik, hanem jön csak ide kollegám, az állatorvos, tessék azt megozni, hogy micsoda haptákba áll javaslatai és rendeletei előtt minden hivatal».

Azonban ez mindegy. A földög, hogy a korotárók elpusztuljanak s ha a lovak és sertések egészsége érdekében ez megtörténik eo ipso nem fogják bántani többé az emberi csöcseléket sem.

Ti kintlevők pedig, pusztai emberek, kik éreztétek itt-ott a nomadok keze szennyét s váltottatok némely puskaövést a korotárók sátoros kocsjáival, emeljétek meg a kalapot a tulajdon lovak előtt.

El Isten ! A karomba' volt
Már a menyország — ki meri el-
venni ?
Lábam gyökeret ver . . - nem tudok
elmenni !

(Odarokad a kastély kapufélfájához. — A Plébanos jön.)

Pléb. (megérintette a vállát gyöngön)
Gyermekeim ! . . Jó fiam !

Vörösm. Nem tudok ! Nem tudok ! .

Pléb. Ezt ígerted nekem.

Vörösm. Akkor úgy gondoltam még :
Sejtelméim csalnak álmaim hazugok !
De most . . . de most hova men-
nék ?

Mikor lelkem az itt marad nála !
Amely innen elvon ! ezer köteleknél !
Erősebb egyetlen hajszála . . .

Pléb. Ezreknek halál az, ha csak egynek
élnél !

Vörösm. Szeret — szeretem : mi van egyéb ?
Pléb. (mialatt a következőket mondja. Vörösmarty lassarként kiegyenesedik és vissza-
kapja lelki egyensúlyát.)

Ma semmi : de muljon el egy év,
Mire begyógyul a most kapott seb :
Belátod, hogy élni itt szép amott
szébb !

Nem egy pár boldog pasztor órát
Szabott ki fiam, az alkotó rád ;
Nem a percz muló gyönyörét, de
örök

Gyötreimét az idők végtelenének !
Örülj a cserének !
Nem a nagy sziveké a kis gyönyörök . .

Tudd meg fiam, ha utadba a mostoha
Sors vérebei visítanak :
Hogy nem azoka a boldogság soha,
Kik maguk boldogitnak.

.....

Menj, menj fiam és hátra ne nézz !
Mindem nagyszerelem elenyész
Az első szaraz jálatoál !
S ha te neki csak szárazat adnál !
De mi lesz, ha az önvád kényeitől
azott

Kolduskenyeret vacsorázod ! . .

.....

Menj, m nj, fiam és vissza ne riadj !
Ma csak én látalak annak, a mi vagy.
De születnek évek az idő méheiből
És ez a könyv itt, mit a menki fia
Kihalasztott a szive mélyiből ;
Szent lesz előttünk ! Egy új biblia !
Mert e hont, melyet Árpád szerze
vérrelj

Azt te is vérrel szerzed meg újra !
Hisz' lantodon mindegyik hurra
Szived véret csepegteted el.

.....

Menj, menj, fiam és hátra ne nézz !
Marad a gyáva és megy a merész.
Látom, hogy ébred mögötted a rög,
S amerre elfulessz termő magot —
ott

Villámlik a puska ágyu dörög
Felszabadítani a gondolatot !
Innen a könyvből sorakoznak az esz-
mék,

Ezek a versek az első katonák !
Szabad és nagy Magyarország ha lesz
még :

Te adod e népnek vissza honát !

.....
Menj, árva fiu, járj számkivetetten !
S ha érik az ujkor kalásza majd,
A te csemegéd, ha másnak hajt :
Mondhatod büszkén ; ezt én vetet-
tem !

.....
Ki fog égni ez agy, kilobog ez a
szem,
Mint ha nem lettél vón ifju sohasem,
Szomorú időben er utól aggságod,
Mikor irigyelni fogják a vakságod !
Midőn a sir szélén hazádnak képe
lesz —

De te menj, fiam, menj es hátra ne
nézz !
.....

(Az alkónyi ég min'ha kísérné a beszéd han-
gulatát — : mindeddig felhős volt. Barna fel-
legek kergették egymást : de most áttört raj-
tük az esthajnali csillag fénye. — Vörösmarty
kezet csókol a plébánosnak és átszellemülve
indul.)

Pléb. Oh, mert a megálmódott szebb kor az
eljő,

Mint a hogy itt megvagyom írva.
De téged már nem talál a tavaszi szelő
Te már lenn lész a sirba,
De sok évszázad és ezred
Hantjára teszünk mi még keresztet,
Amig a te fejfád ledül ! —
Nemzedet buját rajta siratja,
Mert ez lesz a sir feliratja,
Hazádnak rendületlenül ! . .

(Függöny.)

Az újságírás banditái.

(Zsarolások a toll hatalmával.)

(R.) Székes fővárosunk betyárjai közt a legveszedelmesebb, a legravasabb az író betyár. (Magyarul revolver-journalist.) Még az utonállón is tuliesz. A működése szinte észrevétlen. Az áldozatai nem jajgatnak, panasza nem mennek, vagy ha mennek is foganatja nincs annak. A betyárok legtehetségesebbjei ők, némelyek még népszerűsége, sőt hírnévre is tesz szert.

Vannak azonban közönséges kapzsbetyárok is, akik életükben még tíz sort sem írtak de megélnék abból, hogy ők nem írnak.

Néhány esetet mondok el a sok közül. N. N. mészáros üzletében néhány kilo romlott húst talál a rendőrség. Megbíróságólják érte, husz koronát huznak rá például. Megtudja ezt az íróbetyár. Dusan jövedelmező üzlet ez neki és a bandának.

Elmegy a mészároshoz. Bemutatja magát. Kihuz a zsebéből valami újságféléit, amelyet meglohogtat előtte. A köcsögkalapját hátracsapja, a sétabotját megforgatja az újbútykein és így szól:

— Maga a mészárszékbe bűdös húst árul . . .

— De kérem . . . szól meghökkenve a szegény ember.

— Hiába tagadja, én tudom. — Maga bűdös húst árul mondja nyomatékosan az íróbetyár.

— Az istenért, — csak ne olyan hangosan — nyöszörgi a szerencsétlen áldozat.

— No, jól van. Magát ezért 20 korona pőzbüntetésre ítélte a rendőrség, ha jól tudom. Holnap enzt megírom a lapomban,

— Az isten szerelmére . . .

— Ha ez a hír megjelen, maga becsukhatja az üzletet, mert ide ugyan nem teszi be a lábát senki fia, mert bűdös húst nem vásárol senki.

De én ezt nem teszem. Megteszem a maga kedvéért, hogy elhallgatom a dolgot.

— Az isten áldja meg jó uram . . .

— Nagy sziveséget teszék én magának s remélem, nem sokalja, ha csak potom aron ötven koronát kérek. Mit tegyen a szerencsétlen?

Fizet mint a köles.

A bandának több se kell, Megzsarolja a megszorult üzletembert.

Ott fölül az íróbetyár a bírósági termekben is. Sok kényes dolog akad ott, ami alkalmas arra, hogy — üzletet lehessen belőle csinálni.

Határt nem ösmer az újságíró betyárok szemtelensége s hogy ilyen vakmerők a közönség az oka, meg azok, akik a zsarolásra rászoktatták az újságírókat. A bankok, a vállalatok, a részvénytársaságok amelyek elkapatták a zsarolóhadat.

Igen érdekes jelenetek játszódnak le például némely részvénytársaság közgyűlései előtt. Ha tíz órára van hirdetve a közgyűlés, a természet valóságga ellepik az újságíró betyárok. A vezérigazgató már tudja ezt, s közbük megy.

— Részvényesek az urak? — Kérdi.

— Nem, Hirlapírók — zugja a konczleső had.

— Sziveskedjenek az urak egyenkint az irodába táradni.

Ugy is történik. Egyenkint fölkezelik a baksis, aztán elpárolognak. A terem üres lesz, s mikor a közgyűlés megkezdődik, nem képviseli senki a legnagyobb világhatalmat, sajtót.

A tudósítást beküldi úgy is a lapoknak az igazgatóság. A lapok le is közlik, ha fizetnek érte borsos reklámdíjat. Olyan megsokott és türt módja ez a zsarolásnak, hogy egészen természetnek tartja már.

Tudják ezt jól a még tisztességes újságírók is, s az ő bűnük, hogy ez ellen nem lépnek fel, pedig az újságíró betyárbandák szétugrasztása annál inkább szükséges, mert az ezek garazdalkodásait is a tisztességes aatto becsületes munkásainak számlájára írja a tájékozatlan közönség.

Ha a sajtó a közérdek és a köztisztesség

ség hirdetője akár lenni, e'összör önmagát tisztítsa meg a tisztességtelen elemek büntetlenül üzött gazságaitól.

Sajnos azonban, hogy a magyar sajtó is csak a más szemében látja meg a szálkát, de a saját szemében a gerendát nem veszi észre.

H I R E K.

Kérelem a főiskola jótévedőjéhez!

A főiskola, illetőleg tápintézménye s szegény tanulói javára tartani szokott őszi segély gyűjtés ideje elkövetkezett. Kibocsátjuk tanítványainkat, hogy e város nagyérdemű jölelkű közönséget keressék föl szokásos kegyadományaiknak megújulása végett. Minden legcsekélyebb adományt is hálás szívvel fogadunk, amde mivel főiskolánk terhei a reávaró számos föladat miatt folyton növekednek, partfogóink s jótévedőink buzgóságába különös figyelemmel kell ajánlanunk kollegiumunkat.

Mint hogy továbbá a természetbeli adományok (gabona, tengeri, burgonya stb) rendszerint a székérberben és beszállítás költségeiben egész értékeket felemészítik: arra kerjük a nagyérdemű közönséget, hogy ezeket lehetőleg mellőzzék. A kérelemző ifjakat pénzbeli adományban részesítsék. A netáni természetbeli adományokat az első két napon csak fölírják s harmadik napon szállítatják be. A gyűjtés ideje november 12 és 13. hetfő, kedd, esetleg 14-ike Debreczen, 1900. november 7. Kiváló tisztelettel Dr. Bartha Béla akadémiai igazgató.

* **Kiss Áron püspök és az Egyetemi kör.** Hosszabb ideig gondolkoztunk, midőn a tollat ez újdonság megírására felvettük, hogy a mi érdemekben megöszült, a tisztelet legmagasabb fokán álló ős püspökünk nevet összehozhatjuk-e az Egyetemi Kör fogalmával, a mely körben tudvalevőleg dühöng a protestáns ellenes áramlat, s a mostani vezetőség nap-nap után provokál egy-egy mulatságos jelenetet. Hogy mégis együtt emlitjük Kiss Áron nevét az Egyetemi Körrel, tesszük ezt azért, mert az albb emnndandó dologgal a fővárosi lapok is hosszasan foglalkoznak.

Az egyetemi kör egyik bizottsági ülésén a bizottság egyik tagja azt indítványozta, hogy válasza az egyetemi kördisztagjaul meg Kiss Áront, a tiszántúli egyházkerület Debreczenben székelő püspökét. Az egyetemi kör Zichy grófoktól függő elnöke az ultramontan Mihályi Péter azonban felsőbb nyomásnak, különösen Rapaics Rajmond ez idej rektor egyenes parancsoló utasításának engedve az indítványt nem tárgyalta. De hogy szegénylétést tették némiképen elpalástolja, a következő nyilatkozatot adta ki:

Nyilatkozat.

Az «Egyetemi Kör» bizottságában a iegutóbbi gyűléseken történtek olyan dolgok, melyeket nagyon könnyen félre lehet magyarázni. Hogy ezt elkerüljük, úgy a Kör, mint az újság reputációja érdekében kötelességemnek tartom a következőket kijelen em. A választmány egy tagja a Kör disztagságára ajánlotta dr. Kiss Áron ev. ref. püspök ő méltóságát. Ezen indítványt tárgyalás alá nem bocsátottam. Tettem ezt azért, mert hiteles meggyőződést szereztem magamnak arról, hogy ezen indítvány czelja nem az volt, hogy meghódoljon az igazi érdem előtt, mert maga az indítvány megtételének és előterjesztésének módja is világosan mutatta, hogy egy agg, érdemdus ember személyét akarták felhasználni kicsinyes újságpolitikai hecczek inszczenirozására. Ezt meg nem engedhettem, mert tiltja józan eszem, önérzetem, becsületérzésem. Szivesen megragadunk minden alkalmat az igazi érdem ünneplésére, — tekintet nélkül arra, hogy az

illető milyen vellásfelekezet híve — de meghurczolni egy, a közélet terén szereplő közbecsült férfiú nevét azon a gyűlésen, melyen én elnökölök, nem fogja soha senki.

Budapest, 1900. nov. 6.

ifj. Mihályi Péter,

az «Egyetemi Kör» elnöke.

Nincs megjegyzésünk az egész dologhoz. Az a jól szervezett klikk mely Zichy grófék fullajtárjaul szegődött eljatszotta egyszersmindenkorra azt, hogy komolyan vegyük őket. Csupán tiltakozunk az ellen, hogy egy érdemekben gazdag egyházió nevét gyűléseiken szájukra vegyék. Ezt igazán nem érdemelte meg Kiss Áron püspök.

* **A debreczeni képtárlat.** A képkiállítás — mint már jeleztük — e hó 12-én hétfőn nyílik meg a varoshaza nagytermében a kiállításra mintegy 160 műtárgy érkezett meg. A kiállítók közül nagyobb műveket küldtek a kiállításra: Baló Ede, Szemes Fülöp, Hegedüs László, Németh Lajos, Nadler Robert, Kezdi Kovacs László, Spanyol Kornél, Aggházy Gyula, Dudics Andor, Czeller Mihály, Bosznay István, Meirsel Gusztav, Baditz Ottó és Telepy Karoly. A kiállításra a képek ma érkeztek meg Németh Lajos festőművész és debreczeni tariat ügybuzgó s táradhatatlan rendezőjének felügyelete mellett. A képek rendezését már holnap megkezdik. Ösmerjük a kiállításra érkezett műveket, bizton állíthatjuk, hogy a debreczeni kiállítás — tekintve a kiállított tárgyak szépségét és művészi becsét — felül fogja múlni a vidéken eddig rendezett ős-zes műtárlatokat. A kiállítás 12-én déli 12 órakor nyitja meg a kiállítás védnöke Degenfeld József gróf főispán.

* **Egy tanító botránya.** A borsodmegyei Negyes kisközség kantortanítója erkölcsstelen magaviseletével nagy izgatot sagban tartja a községet. A kantortanító oly erkölcssteleniséget követett el, amely szigorú megtorlást követel. A botrányos eset részlelei a következők: Vadassy Kálmán rom. kath. kantortanító a napokban Somsák Maria nevű hét éves tanítványat azon ürügy alatt, hogy rosszul tanul, magához hivta a lakására s ott a védtelen kis leányon erkölcsstelen merényletet követett el. Az esetről napokig nem tudták semmit, miután a leányka nem szólt, de később oly nagy beteg lett, — hogy bevalotta szülei előtt a tanító ocsmány cselekedetét. Így aztán kitudódott a dolog. Az esetet feljelentették a hatóságoknak, mire a vizsgálóbíró el fogatta az erkölcsstelen tanítót.

* **Egy falu lángokban.** Oriási tüzvész pusztított tegnapelőtt — mint tudósítók írja — Sókutközségben. Egy saszonny gondatlanságából kigyuladt a falu felsővégén egy szalmafedeles csűr. — Az erő szelben a lángok csakhamar a szomszéd házakra harapóztak. Rövid idő múlva az egész ház sor, mintegy 25 lakóház a mellékepekkel együtt lángokban állott.

Az egyre erősbödő szélben minden mentési kísérlet meghiúsult. A tűzkar meghaladja a 100.000 forintot. A leégett házak közül keves volt biztosítva.

* **Robogó mozdony vezető nélkül.** A «Deutscher Kaiser» társaságnak bruckhauseni műhelyénél izetlen tréfát követett el valaki, a mely majdnem mérhetetlen szerencsétlenségek lett okozója. Egy a műhelyben kijavított és befűtött gőzgépek fekezőjét es szelepet valaki kinyitotta, mire a gép megindult és teljes gözzel kezdte robogni a síneken, Neumühl allemason össze ütközött néhány utjában álló teherkocsival, melyek az eros ütés következtében össze roncsolódtak.

A roncsok — szerencsére — összehalmozódtak a gép előtt s így nem folytathatta útját. Emberélet nem esett ugyan áldozatul, de az anyagi kar igen nagy. Ezt az eretlen csínyit, állítólag, főlebbvalója iránti boszúból követte el egy pályarendező, a kit le is tartóztattak.

* **Villamos vasut Szatmáron.** Holnap adják át a forgalomnak Szatmáron a villamos közuti vasutat, mely a m. a. vasuti állomáson

és a Számos hidon át a gőzfűrésztelepig fog közlekedni. Szatmár a negyedik város az országban, melynek villamos vasútja van.

* Ftuj Pozsony! Rendkívül izgatott gyűlést tartott tegnap Pozsony törvényhatósági bizottsága.

Az izgatottság oka egy indítvány, a melyet Zernek Karoly pozsonyi ügyvéd terjesztett a közgyűlés elé, s mely a következőleg hangzott:

«Mondja ki a közgyűlés, hogy tárgyalási nyelve ezentúl a magyar lesz, hogy csupán csak azok szólhatnak fel más nyelven, a kik magyarul nem tudnak, hogy a referálás magyar nyelven történik s más nyelven csak kivánatra tolmácsolja az elnök az előadottakat.»

Ez ellen az indítvány ellen napok óta hevesen agitált a pozsonyi német sajtó s ezen agitálás eredményeképp a közgyűlés az indítványt elvetette.

Hiába volt a magyarok erőlködése a krazelhuberek győztek.

Ftuj! Pozsony!

* A jászóvári prépost beiktatása. Dr. Takács Menyhértet, a premonstráti kanonok-rend jászóvári prépostját tegnap-éj 12-én beiktatták a jászói ősi várban. A beiktatás egész csöndben történt meg, a tervezett ünnepségek elmaradtak a gyász miatt, mely a prépostot átjya elhunytával érte. A prépostprelatus megérkezésekor a konvent üdvözölte, élen Argalacs Márk priorról s fölkerete papi székenek elfoglalására. Majd a növendékpapság díszesen bekötött ódát nyújtott a rend fejének, mire megkezdődött az istentisztelet, melyet maga a prelatus végzett. Az istentisztelet után a rend tagjai előtt letette a szokásos esküt, majd aláírta az erről szóló okmányt, melyet aztán a levéltárba helyeztek el. Az ünnep után diszebed volt, melyen csupán a rend tagjai vettek részt. Argalacs Márk az ebéd folyamán beszédben üdvözölte a prelatus s kifejezést adott a konvent örömeinek, hogy a rend feje ilyen fenkölt lelkű, nemes szívű s nagytudományú férfi lett, mint a minő Takács Menyhért. Kesőbb a prelatus szólt a köszönőtet mondott tagtársainak a szives fogadásáért.

* A dalos cigányasszony. A külvárosi kocsmákban, mikor már a hangulat kezd rózsásabb, a mulatság hangosabb lenni, kezdődnek a zeneelővézetek. Egy-egy gavaleros természetű vendég — napközben hordar a sarkon — krazelhuberek az arisztonba és úgy élvez akár csak a perzsa sah. A hegedűjét czinczogatató cigány purdét egyszeműen kilöki. Meghallgatják a »Kitarom reszeltő károm« dalat éneklő h. zafas vak dalnokot, de mindannyian veszedelmes versenytársai a dalos cigányasszony. Éjjel kilencz tíz óra tájt jelenik meg a füst fellegok között és elkezd programját az »Ettörött a hegedű« népszerű nótájával. A bogárszemű menyecske nem egyedül jár, vele van egy öreg anyóka is. Mindkettőnek gitár van a kezében, mindketten énekelnek, az anyóka rekedtes hangon vegyül a fiatalabbnak elég csinos hangjába és a vendégek is szívesen méltatják előadásukat a tányérozás alatt.

Az énekesnők népszerűségét emeli a menyecske története is. — Egy emlegetesebb cigány primás felesége ő. A férj talán meg kívánta a Rigó Jancsi sorsát, vagy mas, még bogarabb szemű cigányasszonyba szeretett. Nem tarozik ide, csak hogy a primás feleségből szalma özveggy lett. Nem adta magát busulásnak, hanem eszébe jutott, hogy valamikor régen a boldog leánykor idejében mi yen szép magyar nótákat énekelgetett ő az anyjával a kis kunyhó előtt a fűzesszel seregelt folyó partján.

Hatha most is tetszenék a nóta? Minél busabb annál jobban illik majd az ajkára — Főszedelőzködtek hát az öreggel, bejárják a külvárosi kocsmákat, a hol csak oly szívesen hallgatják a dalos cigányasszony bus nótáit, mint az előkelő mulatókban a hülsen ferj hegedűjét.

* Közjegyzők kongresszusa. A magyarországi kir. közjegyzők, a közjegyzői intézmény főnállásának 25-ik fordulójára alkalmasból, általános országos közjegyzői kongresszus egybehívását határozták el, hogy a 25 éves közjegyzői gyakorlat tapasztalatai alapján az intézmények bajait megbeszéljék, ezek orvoslásának eszközeit megjelöljék és a szükséges reformjavaslatokat megtegyék. — E kongresszus ügyeinek előkészítése végett az ország 10 közjegyzői kamarájának 55 delegált tagja közös bizottsággá alakult, mely Rupp Zsigmond, mint a budapesti közjegyzői kamara elnökének elnöke alatt Budapesten, a központi városházán, folyó hó 3-án és 4-én tartotta ülését. Ez az előkészítő bizottság, alapos és tárgyilagos tanácskozás után, a kongresszus programját különösen a közjegyzői hivatás minden ágát atkaroló reformjavaslatokat megállapította. A kongresszus folyó évi december 8-án és 9-én lesz Budapesten. Résztvevőit a magyarországi kir. közjegyzők legnagyobb része, már előre bejelentette.

* Hírek Papp Béláról. B fővárosában különösen pedig a képviselőház folyosóján, mint egy pesti lap írja, ma az a hír terjedt el, hogy Papp Belat még október 29-én reggel egész csöndben felakasztották Szathmáron. Hogy ily titokban folyt le az eszékuczió, az a rokonok befolyására vezethető vissza. Tény megvolt írva a lapokban, hogy a bóbér Szatmarott volt. Vaolhics — e hír szerint — kegyelmet kapott és a napokban Ilavára került. Az ügyészségtől kapott információk szerint leketetleesség nincs a dologban. Az ügyészség azt mondja, hogy a kivégzés zárt helyen és csupán az ügyészség által meghívott férfiak jelenlétében történt, anélkül, hogy a tényt széles körben publikálnák.

* Bármely kiállításon mindig arany érmet nyerni bizonyára oly kitüntetés, mely a legnagyobb ritkaságok közé tarozik.

Ily rekordot ért el az ismert Kosmian szájviz. Emilitésre méltó, hogy Paris, Brüsszel és Londonban a száj és fogápolás terén a Kosmin feltalálása által elért sikerek elismeréseként itették meg az arany érmet.

Teny, hogy a Kosmiai rendkívül kellemes hatású van a kóakra és e szájviz a legtökéletesebbnek mondható, bár rendkívül olcsó.

* Egy megbízható idősebb nő mint félhrónót alkalmaz Markus Jenő, Dreher sör-csarnok.

Dialog.

(Szereplők: Komjáthy Janos színigazgató, az igazgatói titkár, és végén a közönség gényusza Színhely; a direktori iroda. Idő: ma.)

Komjáthy: Mit akar?

Titkár: Direktori ur kérem egy levél érkezett hozzánk; »A közönség« aláírással.

K.: Micsoda? »A közönség«? No ez már mégis szemtelenség. Hogy veszi magának a közönség azt a bátorságot, hogy velem szóba álljon! Nem elég, hogy én leereszkedtem hozzá és itt gyűjtöm a vagyont ebben a hivány városban! Semmi közöm hozzájuk én csak a színügyi bizottsággal beszélgetek; (magában) hála Isten! Hat azán mit irnak?

T.: Bizony direktori ur, a műsor ellen panaszkodnak. Azt írják, — hogy mind 40 éves darabok vannak a műsorban!

K.: Thyü, a Ponciusát! Na megálljatok! Még azt meritek mondani, hogy régi darabok vannak a műsorban? Hát ebben a színpadban nem mind a legfrissebb újdonságok kerültek színre: Bocaccio, Koldusdiák, Delia, vagy a kaczerság aldozata, Hadak utja, most meg előirányzatban van Dráma a tenger fenekén, Tündér Iona és Argyrus királyfi stb. stb. Ostt még ok panaszkodnak! Hiványosság!

T.: Igaz, teljesen igaz van a nagyságos direktori urnak, és még azt merik írni, hogy azért nem lehet jó előadásokat látni és újdonságokat tartani, mert számos szerepkör nincs betöltve. Hm! Hm!

K.: Micsoda, no ez más sok. Hát tán azért, mert egy pár ripacsot elkergettem, többek közt Rubost, Szacsnyait, Fenverit; a miért egy pár gyenge tehetségű tagot elengedtem szerződni pl. az öreg Szathmáryt, Békessyt stb. stb. amiért nincs naturburschon segédbaritonom, segédtenorom, apaszínészem, táncosnóm; hát tan ezek miatt ne tudnék én jó előadásokat tartani? Na, beláthatja titkár ur, hogy ez a rosszakaratu tulzás netovábbja. Phü!

T.: Meg még azt merik írni, hogy a darabok gyengeségét a rossz és helytelen szereposztás teszi.

K.: Erre a két utolsó rágalomra azt felelem, hogy egyenes kötekedés. Na jó, lassuk ki az erősebb. És még ez a közönség mer ugrálni, aki eddig szemmelathatólag bevette a legnagyobb hülyeséget, legkomiszabb előadást? Pompás! Hát mi jökon követelnek ok jó előadást. Azért talán, hogy itt elpocskolom a vagyonomat, hogy nyomorban tengődöm. (kiszól az ajtón.) Gubics, hozzát egy pezsgős tröccsöt az Angolból!

A szereposztásra meg azt mondom, hogy mai naptól kezdve az összes elsőrendűek felmondok. Ezentul Antalí jászsa Jagót, Herczeg Sándor Faustot, Halász Feri Duval Armandot, Kovács Fanni Derblay Fülöpnt stb. punktum! Én velem nem tréfálnak.

Rossz szereposztás! Hallatlan, kinek az agyában foganható meg ilyen gondolat.

Titkár: meg azt is írják a követelők, hogy az elsőrangú ujonnan szerződött tagokat be lehetett volna mutatni.

K.: Mit? Bemutrtai? hahaha! Hát nem elég hogy Patakya Béla a kis szökevényben debütírozott, hogy Nagy Gynla a »Dráma a tengerfenekén« játsza a »tenger« fenekét. — Klasszikus. Hat nem vagyok én elég nekik. Rossz színész vagyok én avagy modoros, vagy elhízott? Nem engedem, at nagylelkűen legjobb szerepeimet? Eh nem foglakozom tovább eme hülyeségekkel.

En azt teszem, ami jól esik s a közönségnek úgy mint eddig el kell fogadnia. — Hisz elvégre mellettem a színügyi bizottság s ez elég!

T.: Édes direktori ur, adon egy kis előleget, nem tudom a lakbérémet kifizetni.

K.: Nem lebet! Látod hogy magam is éhezem! (Felteszi a kalapját) Szervusz - (A színház előtt ragyujt egy kétforintos szivarra.)

(A dialogban a közönség gényuszának csak annyi szerepe van, hogy a háttérben keservesen zokog tehetetlenségének felmerülő tudatában.

(Nincs függöny.)

Kemil.

Színház.

Tegnap este közepes számú közönség gyűlt össze a régi, de mindig szép, mindig poetikus s azért mindig vonzó »Koldusdiák« meghallgatására. A legnagyobb rész aztan meglepetéssel értesült, hogy a felnyolczra használt előadás Karacs Imre hirtelen megbetegedése miatt nem a Koldusdiák, hanem a Névtelen levelek lesz. Fanyalogva vette tudomásul a közönség, mint mikor valaki narancs helyett citromba harap. Dehát a citrom is jobb mint semmi. Különben a Névtelen levelek mai előadása mutatja, hogy társulatunk tagjai milyen ambicios művészek. Jó lehet, a legtöbb szerepben meglat-szott, hogy a darab elő van rántva, — gondos készület hiányzott, amennyiben nemelyik a nem neki szótt szavakba is beleka pogatott, miodezáltal minden lehetőt elkövettek, hogy az estét megmentsek, s élvezhető nyujtsanak. Kiváló dicséret illeti a Tanay-part, s különösen magát Tanait, kinek muzsikuszmaestro alakítása kabinet alakítás volt s bármely színpadnak dicsőségére valóék. De pompásan játszottak a többiek is. Pataki, Szathmáry, Sziklay, Kiss Irén mind azon voltak, hogy a darab komikus jeleneteit kiaknázzák anélkül, hogy tulozasba essenek.

S. n.

Fájdalmas foghuzás!

Azon egyének, kik úgy hiszik, hogy a fogak ápolása felesleges, menthetlenül ki vannak szolgáltatva a fogorvos vasának.

A kínzó fájdalmakat megtakaríthatja magának az, ki naponta Kosmin szájvizet használ, mert a Kosmin, mint legújabbán is igen előkelő szakferfiak kimutatták, a fogakat edzi, megóvja a felbomlástól és a foghúsi erősíti.

Kosmin üvege 2 kor. mindenütt kapható.

Főraktár **Török József** gyógyszerészére Budapest.

CSARNOK.

Égető Rézi.

— Regény —

Kürz Alice német eredetije után.

K. Paal István.

A keresztuti gazda int fejével. Nem talált szavakat, vagy is annyi toltult ajkaira, hogy nem tudta hol kezdje.

— Honnan jössz Rézi — kérdi végtére, és talán nem tudod, hogy ez itt halálos betegségben szenved s az rad is elragadhat?

— Tudom jól, de nem tesz semmit, a szent szűz meg fog o kalmazni. Lásd ezelőtt két nappal Wartel innen Jasbruchba utazott, a Sebraim völgyén és a Licenti hegyen tért vissza. Töle tudtam meg véletlenül, hogy hogy vagytok és hogy Toni ily nyomorult beteg!

A hir nagyon elfogta szívemet, elmentem a főtiszt-lendőböz, az én jó öreg leiki atyámhoz, s megkértem, engedne eljőnnöm. Mindjárt bele is egyezett s imé hat itt vagyok . . . Hiszem es remélem, hogy a jó isten most megjelölte utamat s hogy helyem itt Toni mellett van . . . Mikor gazdag volt s a szerencsében fürdött megvettem; de most egyetlenek vagyunk. Nem! én hozzatok mertem gazdag vagyok, mert nekem a biztosítási összeg, melyet az egésert kaptam megvan; ezzel akarok Tonin segíteni, tehát ne haragudj Obermayer, hogy most itt maradok s a hazi asszonyi teendőket átalveszem.

És Rezi maradt. A keresztuti gazda meg volt elégedve, jól esett a község orvosának is, hogy egy okos és türelmes apolóné jött segítségére; sőt a szigorú lelkész is, ki Tonit nemelykor meglátogatta, s ki nem szerette a rendtelenséget: bele nyugodott Rezi-nek ott tartzkodásába.

Toni nagyon lassan gyógyult és végtére még is kijelentette az orvos, hogy veszélyen kívül van. Fontoskodólag, onlegúten razta meg az öreg a Rezi kezét, kinek szemei könnyel teltek meg . . .

Aznap déután jött a lelkész; kemény kifejezésű arca izgatott volt, majdnem elrekesz-nyüles vonult azon végig.

— Tudod Rézi! kiálta, hogy Münchenben a bajorok fővárosában ezelőtt két nappal kit íteltek el? A velsi Sepp-et, ki évekkal ezelőtt a faluban is gyakran megfordult és tudod-e, hogy kihallgatasa közben még mit vallott? . . . Ő gyújtotta meg az Obermayer majort azért, mert az asszony kutyákkal kergette ki az udvarból. Ezt mindenféle má elmondtam és az ujságot a kocsmán is felolvastam. Mindenki örvend, mert különbén sem tartott tégedet senki vétkesnek.

Rézi összefogá kezét s a falon függő Krisztus kép előtt térdre borula.

Toni a körülötte történekről alig birt némi tudomás-al. A betegség ezen gyenge fonalat szakította el, mely bensőnkben a jelent a jövővel köti össze. A nem remelt

szerencsének egy csillamá látszik sovány arczán feltűnni — mikor öntudatosan Rézi megpillantá — nem szólt semmit, mintha félne, hogy eltűnik, mint egy szép álom.

Egy enyhe tavaszi napon, az ég felhőkkel bevontan, a szél kellemesen lengedezett, mikor Toni valahára, hosszabb időre kimehetett a szabadba.

A ház megett, mely rég nem volt oly tiszta, mint most, egy almafákkal szegélyezett keskeny ösvény vezetett fel a nem épen nagyon díszes kápolnába, Virág virágot ért a galyas fákon. Az üde zöld leveleskek pedig csendesen himbálóztak a kápolna mellett, nagyon kezdetlegesen készített lóczán ülő ember párra. Toni és Rezi voltak.

Toni arca komolyabb és öregebb lett. Rézi kezét kezében tartva, szemei orczáján pihentek, azon az arczon, melynek — az őt egykor lebbincselő fiatal üdeségét idő és fájdalom letörölték. De mindkét szeméből azon mély és benső szeretet tüköröződött vissza, mely még akkor sem mulik el, mikor az öregség hava a fejeket elborítja és a szívek dobbanásai faradtabbak lesznek.

Toni tudatában volt annak, hogy Rézi az ő elbagyotottsága és nyomora közepette jött; tudta azt is, hogy nem az ő keze hozta kárcara a pu-ztító elemet.

Mindketten hallgattak. Toni átölelve tartotta Rézit.

— Ha szépen kérlek ugy-e nem fogsz többé vonakodni, hogy nóm légy? . . . Tudom, hogy megbocsátottál, tudom, hogy szeretsz: de mondd meg, miért engedted azon tehítkben maradnom, hogy te lettél volna a bübös. Nem gondoltál arra, hogy mennyt szenvedtem e miatt?

Rézi lehajta fejét: figyelj ide, monda halkán:

— Volt egy idő Toni, egy borzasztó idő, mikor mindenben kételkedtem. Hogy milyen volt ez és hogy mi mindeat éreztem: ennek feltárasához én nem kapok szavakat: es azt hiszem, hogy nyelvünknek nincs annyi homályos szava, melyekkel az akkor szívemben fészkelt érzéseket kifejezni lehetne — mikor engemet ott hagytál — egyetlen óra sem volt, melyben reszedre mentesget találtam volna; de Toni, nem akarom magamat előttem jobbnak teleni, mint a milyen valóban voltam, Remeltem és óhajtottam, hogy minden dögöd rosszul menjen; hogy érezd, mit tesz nagy szerencséből egyszerre nagy szerencsétlenségbe jutni, de se neked, se Monikanak nem történt semmi baja. Gondoltam; hogy talan gyermekedben fog az isten büntetése utól érni, ezért húzódtam a kereszttelei napon házatok mellé, de megpillantottam hogy gyermeked ép, izmos és nem csunya s szívem jég hideg lett. Az asszonyom gyermeke reggel meghalt, minthogy pedig nem volt valami különös dolgom, megengedte, hogy este a faluba menjek. Ekkor újból hazad melé mentem, hol Ferencz megfogott; mikor pedig magamat kezei közül kiszabadíthattam, feljöttem ide. Tikkasztó éj volt. Hogy meddig ülhettem itt, azt nem tudom. Fejem fajt, a levegő fojtó és nehéz volt . . . úgy éreztem, mintha öklömmel akartam volna azon atörni, mikor azt házad felé kinyújtottam, s hol az ablakok fenyesen voltak kivilágítva és honnan az öröm rivaigás hozzám hallatszott. Óa Toni! . . . Toni! . . . gonosz szavak jöttek ajkamra . . . Egyszerre kialudtak a gyermák, csendesség lett. Nem gondoltam a hazamenetelre, vérem forrt fejemben szívémben; szemeim előtt vörös lángoló pontok tánczoltak és reszkettek.

Arra gondoltam, hogy az ünnepély után hogy fogsz hálószozádba vonulni s hogy fogod ott fiadat és nődet csókolni, úgy mint egykor engemet az elhagyatottat és szerencsétlent csókolad.

Az enyém kellett volna hogy légy, és ott lent annak a háznak az enyimnek kellett volna lennie. Oh istenem, hát nincs büntetés számára? — kiáltam majdnem bangosan. Erre egy tompa menydörgés lett a felelet; meg mindig itt lent maradtam és azt gondoltam, hogy ha van még igazság, keil, hogy tégedet valamely szerencsétlenség érjen. S imé, ekkor hirtelen valami különös világosság terül el istállódon. Megtöröttem szemeimét, hogy nem-e a forró laz látatja-o velem azt a küünös világosságot; de ez mind inkább terjedt és a szél is valami perget szagot hozott felem. Folyton kimeresztett szemekkel nezek . . . És a világosság mind erősebb lesz.

Füst szállt felfelé. Nem vette észre senki. Felakartam ugrani s segítséget kiáltani; de mintha ólomsúly nenezedett volna labaimra. Egy hangot veltem hallani, mely azt susogta: Ez a rá mért büntetés . . . most megtörtént a mint kívántál. És én nem mozdultam, nem tudtam helyem-t elhagyni; éreztem, hogy nem szabad tégedet figyelmeztetnem, nem szólítani és nem kibálni. Turkom olyan volt, mintha fojtogatták volna. És jött a szél, a lang növekedett és egész majord egyszerre borzasztó világosságba áll előttem. Most kezdtek az emberek ebredni. A vészharang megkondult; de már minden figyelmeztetés késő volt.

Felsikoltottam; tagjaimba az erő vissza szállt, rohantam haza. Anékül, hogy valaki látott volna elfutottam hálokamaramig; de a lang fényc, az a borzasztó világosság követett és a láрма közepette folyton fülemben csengett.

Elháritottad volna, te cselekedted . . . a te boszud müve . . . az ördög meghallgatta gonosz kívánságodat.

Oh Toni! ez borzasztó volt! . . .

Aztán elfogtak. A mi belsőmet égette, azt nem mondhattam meg a bírának. Én idéztem fel a sz rencsétlenséget s magis ártatlan voltam. Bevallottam volna mindent, ha tudom, hogy kivégeznek; de csak beakartak zarni s ettől nagyon irtóztam, Lelekem borzadt, ha a fegyháza gondoltam, melyben atyám elhalt. Ekkor jöttél te és töled tudtam meg, hogy a mit harag és boszudól elelve füstbe menni láttam: az részben az én tulajdonom volt.

Ettől kezdve nyugodtabb lettem. Elmentem a tisztelendő lelkész urral új plébániájára. Neki, ki oly jó volt, mintha atyám lett volna, mindent meggyóntam. Az idő és a lelkészi lakban töltött élet eszemet és természetemet is megváltoztatta. Többé nem gondoltam haraggal rád; csak mikor a diófa alatt oly hirtelen ismét meg láttalak ébredt fel bennem újra, hogy mit szenvedtem és ezen benyomás alatt adtam neked a nyers és durczás feleletet. De ez nem tartott soká. Oly szívből és szeretettel beszélél hozzám s mindezek ellenére is nőddé akartál venni és ekkor azon éjszakára gondoltom, melyen majord leégett: úgy találtam, hogy nem vagyok hozzád méltó, nem vagyok érdemes, hogy nőddé legyek, s még szívem majd megszakadt — engedtelek lavozni.

Rézi elhallgatott s majd nem félve tekintett Tonira. Ez egészen közel voná magához és könnyeit pilláiról lecsókolá.

— Ne sirj többé a felett a gondolat felett, mely egy nehéz órában tamadt s melyért eléggé meg szenvedtél szegény lány! Azt hiszem, hogy az Uristen belőlem is most más embert akott; atyám is más gondolatra tért s minket majd szeretet és bekeség fog egyesíteni . . . ő is megbocsátotta azt, a mi rosszat gondoltunk és cselekedtünk. Nézd csak ott hát azt a házat, mely a lángok közül új

Foulard selyem ruha

8 frt 40 krtól

feljebb — 14 méter — póstabér és vámmentesen Minták kiválasztásra, nemkülönbén fekete, fehér és szines Henneberg-selyem blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

HENNEBERG G., SELYEMGYÁROS, ZÜRICHBEN.

Cs. és kir. udvari szállító.

ből kiépült, ekkép fogunk mi is egy új életet kezdeni, de az enyém lesz örökre Rézi! Ugy-e jó lesz gyermekemhez is és őt hüsegesen fogod gondozni, elfelejtetted, hogy anyja egykor neked anyai keserűségét okozott?

Rézi hirtelen összerázkódott, Felsőhajtott a Tonit a kápolna előtti imaszámolyhoz vezetette. Kézét Tóni kezébe téve elmondta: Gyermekednek jó és gondos anyja leszek!

Ezen pillanatban a napfény — ott fenn a felhőfátyol, áldást mosolygólágn megnyitá — mind világosabban és fényesebben, mint egy széles aranyfolyó, övezte körül a hegyeket a sötét fenyves erdőt és a tavasz pompájában ragyogó völgvet. (Vege.)

M. á. vasutak menetrendje 1900. okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden déli	12 —	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7 10
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7 58
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2 56
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 17
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6 46
Csak Szatmárig	reg.	5 22
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 22
Miskolcz—Kassa felé	este	6 58
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 01
m. áll. v.-tól	reg.	5 28
vásártérről	reg.	5 51
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	d. u. 4 06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u. 4 15
m. áll. v.-tól	d. e.	11 20
vásártérről	d. e.	11 20
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4 42
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5 —
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 21
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 31
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 03

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8 10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9 40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6 50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9 15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1 55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11 41
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 33
Budapest felől	reg.	7 41
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 51
" " " " " " " "	d. u.	12 16
" " " " " " " "	gy.-v.	d. u. 3 55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
Csak Szatmárról	este	6 45
(gyorsv.)	este	8 46
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli	12 07	
Kassa—Miskolcz felől	este	7 53
vásártérre	reg.	8 09
máv.-hoz	reg.	8 17
B.-Sz.-Mihály—	vásártérre	este 6 26
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz	este 6 35
vásártérre	d. u.	3 22
máv.-hoz	d. u.	3 30
F.-Abony felől vartérre	d. u.	5 36
m. á. v.-hoz	d. u.	5 45
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérre	reg.	7 50
máv.-hoz	reg.	8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18
" " " " " " " "	d. u.	3 31

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Egy lakás Csokonai utca 9 sz. alatti kiadó. Az utcai lakás 2 szoba előszoba és onyhaból áll. Értekezhető Hatvan-utca 56. Grünstein David úrnál.

Szőlőföld vétel részlettörlesztésre. Közel a városhoz, immunis homokon, mintegy 33 holdnyi területű fölvételre társakat keresek. Előjegyezhető félholdanként is. Szóbeli, vagy írásbeli részletes felvilágosítással szívesen szolgál: **Cs. I. pacsirta-u. 49. sz.**

Templomülés a debreczeni Deák-Ferencz-utcai izr. templomban középhajó 3-ik pad, I. sz. sarok ülés örök aron eladó. — Értekezhető a kiadóhivatalban.

Feltűnő olcsó vetőgépek kaphatók: Schlick-féle 15 soros 130 frt., Umrath-féle 17 soros, 100 frt., Schutlevorth-féle 13 soros, 80 frt. **részlettörlesztésre.** Egy 21 soros Zala Drill 230 frt. Gépek megtekinthetőek Piacz-u. 26. Nagytőzsde udvarán.

Eladó ház. A Bathyanyi utca 4. sz. ház szabadkézből eladó. Értekezhető ugyanott a tulajdonossal.

Jól jövedelmező ház 497 □ öles telekkel 17.000 frt lefizetéssel elköltözés miatt azonnal eladó. Kossuth-u. 31.

POLGÁR SÁNDOR

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész
BUDAPEST,
VII. Erzsébet-körút 50 sz.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos sebészi és betegápolási tárgyakban.
Saját találmányu m. kir. szabadalmazott Polgár féle **S É R V K Ö T Ő,** baskötő, görcsér elleni gummi harisnya, orthopaedia-készülékek, műlábak és kezek stb.
Valódi franciaia különlegességek F. Berguerand fils párisi gyárából.
Részletes képes árajegyzék ingyen és bérmentve.

Utánzás ellen vedve 16302 sz.

LODEN Öltönyekre, Képenyekre, Havalokra, Sportöltönyekre, Tűszöltő ruhákra, Valamint egyenruhákra.

Legdivatosabb és legjobb minőségű posztószövetek uri ruhák részére.

Legnagyobb raktár szövetekben Téli kabátok részére Fekete és kék kammgarnok.
Cheviot 3 koronától fölfelé. Mintákat ingyen és bérmentve küld a **Kastner és Öhler Grácz cég** Postó szövetek osztálya.

Nagy: Mondd csak kérlek Balogh, vettél már magadnak egy osztálysorsjegyet?
Balogh: Még nem, mert nem tudom melyik a legszerencsésebb főáruda.
Nagy: A legszerencsésebb főáruda

Bihari Ede

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Gondold csak kedves bar tom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat.

Balogh: Mi az a „jutalomdíj“?
Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeremény

600,000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálóak ki, a húzás után azonnal lakasomon van a húzási jegyzék.

Balogh: Mikor van az I. osztály húzása?
Nagy: Az már f. évi november 15 és 16-án van és 1/1 sorsjegy 12 kor. 1/2 sorsjegy 6 kor. 1/4 sorsjegy 3 kor. 1/8 sorsjegy kor. 1.50.

De nem ajánlatos sokáig késni, mert közel a húzás előtt szörnyű nagy nála a kereslet.

Balogh: Ugy, akkor azonnal rendelék magamnak egy sorsjegyet

Bihari Ede főelárusítónál

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Schneider-féle Páfrány-tokocsák, (Galandóselhajtó.)

Millió embernek ez az orvos által ajánlott egészségétl teljes megőrzésére szolgáló eszköz.

Kik galandferegben és gyomorhajban szenvednek.

Védjegy. Pánt ikagilisza fejestől,

a páfrány-tokocsák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisza féreg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beutalással. **A pántlikagilisza tünetei a következők:** Az arcz halványasárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemelés, a test meztagadása, gyomorsav, gyomorhív, gyakori felbűfögés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajtatása.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, **Rusiozán, Fő-utca 49.** (Délmagyarország.)

Téli kabát prémiummal
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaleto k.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izlósos

női felöltöket és

 diszitett női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszitett
női kalap 3 frttól.

Gyermek köpenyek
3 frttól.

Szőrmegallérok, muf-
fok és nyakcollek.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.